

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DLXXVII. ad annum DXC.

Parisiis, 1644

Vita, Epistolae Et Decreta Pelagii Papae II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15221

VITA, EPISTOLAE ET DECRETA PELAGII PAPÆ II.

Ex libro pontificali.

ANNO
CHRIST
577.

PELAGIUS^a natione Romanus ex patre Vinigildo,^b sedit annos decem, menses duos, dies decem. Hic ordinatur absque iussione principis, eo quod Longobardi obsiderent ciuitatem Romanam, & multa vastatio ab eis in Italia fieret. Eodem tempore tantæ pluuiæ fuerunt, vt omnes dicerent, quia aquæ diluuiæ superinundarent. Et talis clades fuit, qualem a sæculo nullus meminit fuisse. Eodem tempore inuestiuit corpus beati Petri apostoli tabulis argenteis deauratis. Hic domum suam xenodochium fecit pauperum senum. Hic fecit cœmeterium beati Hermetis martyris.^c Hic fecit supra corpus beati Laurentii martyris basilicam a fundamento constructam, & tabulis argenteis exornauit sepulcrum eius. Qui mortuus est, & sepultus ad beatum Petrum apostolum, sexto Idus Februarias. Hic fecit ordinationes duas per mensem Decembrem, presbyteros 82. diacones 8. episcopos per diuersa loca numero 48. Et cessauit episcopatus menses 6. dies 25.

NOTÆ.

^a *Pelagius.*] Post vacationem trium mensium & vndecim dierum, vndecima Nouembris anni 577. post Christum natum, sublegitur *Concil. Tom. 13.* Pelagius quo tempore pontif.

A

catum adeptus?

Pelagius iunior eius nominis secundus Romanus pontifex, patre Vinigildo, & vt putatur ex nomine, Gothico potius quam Romano genere. Pontificatus illius incidit in calamitosa tempora, quibus Longobardi Italiam vastabant, atque occidentalis ecclesia, propter quintam Synodum a sede apostolica approbatam, diro schismate vsque ad Hibernos diuisa erat. His cōsulturus pontifex sanctissimus, consilio & auxilio sancti Gregorii successoris sui librum edidit pro quinta Synodo, quam defendens ait, tria capitula iure meritoque

Pelagii liber aduersus schismaticos.

condemnata esse. Meminit huius libelli sanctus Gregorius in epistola ad Hibernos, quem infra inter epistolas Pelagii nunc primum ex annualibus Baronii in lucem emittimus: de quo plura vide infra in notis ibidem. Huius temporibus a Ioanne sacra Romanæ ecclesiæ presbytero erectum est oratorium apud thermas Agrippinas, quod seruis Dei, monachis nimirum, inseruiret, illudque reditibus locupletauit, scripto de his omnibus testamento: quod cum Pelagio papæ tradidisset, ex hac vita migravit. Gregorius successor Pelagii mutata voluntate testatoris in eodem sacras virgines collocauit sub cura religionis femina Bonæ abbatissæ. Extant de his omnibus ipsius sancti Gregorii epist. libro 7. Vnde intelligis Romanum pontificem testamentorum ad pias causas conditorum arbitrum esse, ita vt in alium æque pium vsum illa mutare possit, si id ratio persuadeat. Iustinus imperator precibus sanctæ Mariæ virginis mentis sanitati restitutus, designato successore Tiberio, post exactos imperii annos sexdecim mensesque nouem cum dimidio, ex hac vita recessit. Tiberius antequam coronaretur, loca sancta obiuit, Sophiæ vxoris Iustini insidias Dei auxilio euasit, & dum insidiantem bonis omnibus spoliasset, eamdem in ordinem redegit. Extitit erga pauperes munificentissimus. Vnde factum sine dubio quod non tantum contra hostes, sed etiam aduersus

Romanus pontifex arbiter testamentorum.

Obitus Iustini imperatoris cui Tiberius successit.

iteratam Sophiæ coniurationem cum Iustiniano Iustini cognato initam, præclare triumpharit. Hic cum ægotantem Eutyrium Constantinopolitanum episcopum, Constantinopoli benedictionem ab eo percepturus, inuisisset, intellexit se post quatuor menses ex hac vita auocandum. Quarto mense adueniente in morbum incidens, Mauritium ciuili & castrensi militia clarum, catholica quoque religione & virtutibus illustrem, Cæsarem creat, dataque illi vxore filia Constantina, imperium eidem pro dote assignauit. Mense Augusto anni 586. Tiberius imperator piissimus magno dolore bonorum omnium ab imperio inquieto, prout in somnis viderat, ad pacatum cæleste regnum transit. Mauritius imperium adeptus, per literas ad Theodorum archimandritam datas rogauit pro se orari, vt imperium in pace tueri, & ab hostibus defendere posset.

Mors Tiberii & subrogatio Mauriti imperatoris qualis?

Pelagius quamdiu sederit?

^b *Sedit annos decem, menses duos, dies decem.*] Anno Christi 590. sexto Idus Februarii defunctum esse Pelagiū, cum sedisset annos 12. menses 2. & dies 27. constat ex initio pontificatus S. Gregorii, qui postquā sedes apostolica 6. mensibus & 25. diebus pastore vacasset, III. Nonas Septembris anno 5. Mauriti imperatoris, qui est Christi redemptoris 590. Pelagio in pontificatu successit. Manifesto igitur errore labūtur

qui deprauatum Anastasii textum secuti, huic pontifici annos dumtaxat decem, menses 2. & dies 10. attribuunt. Et quidem maiore errore decipiuntur qui obitum Pelagii, & creationem Gregorii, vel in sequentem annum reiiciunt, vel diuerso anno contigisse scribunt. Longius vero hac in re aberrat Beda, qui de gestis Angl. libro 1. cap. 23. creationem Gregorii collocat sub anno decimo Mauriti imperatoris, quam anno quinto eiusdem imperatoris inchoante indictione nona contigisse ipsiusmet Gregorii testificatione constat, principio libri 2. epistolarum, ubi pontificatus sui annum secundum numerat Mauriti imperatoris annum septimum. Vide Baron. anno 590. num. 2.

Errores de initio pontificatus sancti Gregorii & obitu Pelagii.

Hic fecit supra corpus beati Laurentii martyris.] Cum sancti Laurentii corpus ab operariis quaereretur, miranda atque pauenda illa contigerunt quæ sanctus Gregorius libro 3. epistola 30. enarrat his verbis: *Sancta memoria decessor meus itidem ad corpus sancti Laurentii martyris quadam meliorare desiderans, dum nescitur ubi venerabile corpus eius esset collocatum, & effoditur exquirendo, subito sepulcrum eius ignoranter apertum est, & ii qui presentes erant atque laborabant monachi & mansionarii, qui corpus eiusdem martyris viderunt, quod quidem minime tangere presumpserunt, omnes intra decem dies defuncti sunt, ita ut nullus superesse potuisset, qui sanctum & iustum corpus illius viderat.* Hæc Gregorius de inuentione corporis sancti Laurentii.

Quæ miracula contigerint in translatione sancti Laurentii.

EPISTOLA I.

PELAGII PAPÆ II.

AD BENIGNVM ARCHIEPISCOPVM.

Reprobat episcoporum de vna ad aliam ecclesiam transitus, ecclesiæ utilitate id non exoptulante.

Dilectissimo fratri Benigno archiepiscopo Pelagius episcopus.

LECTIS fraternitatis tuæ literis, vigorem fidei tuæ, quem dudum noueramus, agnouimus, congratulantes dilectioni tuæ, quod ad custodiendum gregem Christi pastoralis curam vigilanter impendis, & pro tibi subditis sollicitus existis. Ad nostram enim lætitiā & benefacta perueniunt: & si aliqua secus, quam oportet, prouenerint, non modico nos mœrore conturbant. Magnam enim gratulationem diuina concedit gratia, quando tribuit inter nos & salutaris disciplinæ normam literis conferre, & prouenire ad pacificorum studia facit præoptata. Exigit ergo dilectio tua consulta sedis apostolicæ, si licitum foret episcopum transire, aut mutare de ciuitate ad ciuitatem, dum quidam Canones (ut tibi videtur) hoc fieri prohibeant.

Concil. Tom. 13.

A ij

Significasti etiam literis tuis, quemdam fratrem, nomine & actu Dei seruum, causa vtilitatis mutare te velle in locum & ciuitatem defuncti, licet quidam dicant hoc fieri non licere, nisi consensum apostolicæ sedis habuisses. Quapropter scias, frater dilectissime, aliud esse causam necessitatis & vtilitatis, & aliud causam præsumptionis & propriæ voluntatis. Non ergo mutat sedem, qui non mutat mentem, id est, qui non causa auaritiæ, aut dominationis, aut propriæ voluntatis, vel suæ electionis migrat de ciuitate ad ciuitatem, sed causa necessitatis aut vtilitatis mutatur. Nam plurimorum vtilitas vnus vtilitati aut voluntati præferenda est. Aliud est enim mutare, & aliud mutari: sicut aliud ministrare, & aliud ministrari. Vnde *Math. 20.* Dominus in euangelio loquitur, dicens: *Non veni ministrari, sed ministrare.* Quod enim in Canonibus legitur, non debere episcopum de ciuitate ad ciuitatem transire, vel transferri, non de his dicitur, qui aut vi expulsi, aut necessitate coacti, aut auctoritate maiorum hoc agunt: sed de his, qui auaritiæ ardore inflammati, sponte sua profiliunt, & potius ambitioni, quam vtilitati ecclesiæ seruire, & vt dominationem agant, insistere cupiunt. Vnde & in subiectis Canonibus continetur: Si aliquis extiterit temerarius, qui forsitan excusationem afferat, quod populi literas acceperit, & ideo migrauerit, dum manifestum sit, præmio & mercede paucos, qui sinceram fidem non habent, potuisse corrumpi, vt clamarent in ecclesia, & ipsum petere viderentur, omnino has fraudes remouendas esse censemus. His verbis & aliis multis exemplis liquet non de his dicere (vt paulo superius prælibatum est) qui pulsi, aut non recepti a ciuibus, vel a quibuscumque, aut necessitate cogente, vel auctoritate maiorum transeunt de ciuitate ad ciuitatem: sed de his qui sponte profiliunt, aut temeritatis, aut ambitionis causa hoc faciunt. Nam aliud est sponte transire, & aliud est coacte aut necessitate venire. Vnde non isti mutant ciuitates, sed mutantur: quia non sponte sed coacte hoc agunt. Quis enim vnquam audet dicere, sanctum Petrum apostolorum principem non bene egisse, quando mutauit sedem de Antiochia in Romam? Aut quis eum negat ob id sanctum non esse, aut dignitatem, aut meritum vnquam

Math. 20.

Concil.
Antioch.
Can. 11.

apostolatus tam in cælis, quam in terris perdidisse? Aut quis negat sanctos non esse multos alios episcopos, qui de ciuitatibus ad ciuitates translati sunt, aut meritum pontificatus perdidisse: quorum nomina si cœperim enumerare, ante dies pertransiet, quam hæc omnia perscribere possẽ, & prolixior erit epistola, quam necesse sit? Aut quis vnquam potest approbare, sanctum non esse Alexandrum qui Hierosolymam de altera ciuitate translatus est? aut sanctum Gregorium Nazianzenum, qui in Nazianzo constitutus est? aut sanctum Proclum, qui de Cyzico translatus, & Constantinopolim inthronizatus est? Non ergo bene intelligunt ecclesiasticas regulas, qui hoc negant causa vtilitatis aut necessitatis fieri non posse, quoties communis vtilitas aut necessitas persuaferit. Nul- lum enim ex his, aut ex aliis, qui meliori consilio muta- uerunt ciuitates necessitate quadam, vel vtilitate eccle- siastica, aut laica communione carere reperimus, nec vl- latenus vnquam fieri debet. Sententia vero quæ in An- tiocheno Concilio habetur, vt episcopus ab alia parochia nequaquam migret ad aliam, tota, atque omnes sententiæ de ea re vim superius comprehensam retinent, & nihil prætaxato modo translationibus episcoporum actis aut agendis nocent, sed magis robur eis ac Domini saluato- ris, quæ omnes canonicos superexaltat libros, auctori- tatem præstant. Tales autem quæstiones magis ex inui- dia quam ex caritate aut vtilitate nasci videntur, cum ipsa per se veritas dicat: *Si vos persecuti fuerint in vnâ ciuita-* Math. 10.
tem, fugite in aliam, & reliqua. Huic ergo sententiæ nul- lus catholicorum vsquam contradicere potest, quæ non alterius, sed ipsius proprio Domini ore prolata, & firma- ta esse dignoscitur. Cui si aliquis contradixerit, non solum extorris, sed etiam anathematizatus ab ecclesia pellatur. Et Dominus in euangelio alias dicit: *Beati qui persecutio-* Math. 5.
nem patiuntur propter iustitiam. Si eos Dominus beatos dicit, qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quis eos damnare potest? Et si ipse de ciuitate ad ciuitatem pro- pter persecutionem fugere præcipit, quis eos detrahere, aut damnare propterea audet vel potest, quod verbis do- minicis obtemperant? Profecto is qui contradicit aut resistit, seipsum damnat, quia ori Domini contumax &

Ier. 8. inobediens existit. Vnde & ipsa per se veritas dicit: *Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatem dico, quare vos non creditis mihi? Qui ex Deo est, verba Dei audit. Propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis.* Omnino oportet Deo obedire plus quam hominibus. Et idcirco quod Deo obedimus, & de ciuitate ad ciuitatem (ipso præcipiente) persecutionis causa, id est, necessitatis aut vtilitatis transimus, damnandi sumus? Non omnino, sed potius venerandi atque portandi, quoniam nec ipsis episcopis hoc imputari potest. *Rom. 13.* *Qui his resistit, profecto Dei ordinationi resistit, & est infideli deterior: quia melius est non cognoscere viam veritatis, quam post agnitionem retrorsum abire.* Nam & ipse Dominus de loco ad locum secessit, id est, transiit, Iudæis illum quærentibus. Fugiens ille quærentes & persequentes se, dedit nobis exemplum fugere nos persequentes, & de ciuitate ad ciuitatem transire, *Matth. 10.* *dicens: Si vos persecuti fuerint in ciuitate ista, fugite in aliam, & cetera his similia.* Nam si fugere, malum est: persequi, multo deterius. Hic quidem ne moriatur, absconditur: hic autem persequitur, vt occidat: & vt fugiatur, præcipitur: quia qui quærit occidere præuaricatur legem, & magis fugiendi præbet occasionem. Si fugam improperant persequentes, erubescant potius semetipsos, & quiescant insidiari, & quiescent continuo fugientes. Nemo enim mitem fugit aliquando, sed magis ferocem simul & callidum. *1. Reg. 22.* Omnis enim qui gemebat, & vexabatur a Saul, fugiebat & veniebat ad Dauid. Si ergo piissimus atque iustissimus Dauid sciret peccatum esse, persecutionem fugientes, & transeuntes de loco ad locum, & de ciuitate ad ciuitatem, tales nequaquam reciperet, nec secum teneret, nec in aliis ciuitatibus eos collocaret. *Matth. 7.* *Qui enim persequuntur Domini episcopos, eosque de ciuitatibus ad ciuitates transire compellunt, non eos tantum persequuntur, quantum Dominum nostrum Iesum Christum, cuius legatione funguntur.* Nec ipsi in hoc peccant episcopi, quoniam non sponte, sed coacte hoc agunt; sed illi a quibus persequuntur: nec ipsis episcopis hoc imputari potest, sed illis qui eos hoc agere cogunt. Sanctus enim protomartyr Stephanus lapidabatur, sed Iesus suscipiebat plagas. Ideoque vnicuique præuidendum est,

ne aliquem iniuste persequatur, iudicet, vel puniat, ne Iesum persequatur, iudicet, & puniat. Qui autem negant misericordiam faciendam fugientibus, ac necessitatem patientibus, ipsum Christum negant, qui est misericordia & veritas, & omnibus necessitatem patientibus subuenire iubet. Pauca sunt, frater, quæ asserui: sed quanta ex his pendeant, tua prouidentia poteris aestimare. Quare hanc annuntur maleuoli irrumpere misericordiam? Cur illudere vanis intentionibus felicitatem? Excusationem iam non habet furor iste in credentibus: nec interest quibus itineribus ad mundi principem currat, qui a beneuolentia fratrum desciscit, aut necessitatem patientibus misericordiam negat. Negat misericordiam necessitatem patientibus, qui populis indigentibus diuinis mysteriis, & non habentibus proprium episcopum qui eos instruat, causa vtilitatis atque necessitatis, ex alia ciuitate (licet minor sit) in eam, quæ non habet episcopum, doctiorem vel vtiliorem, meliori consilio, non sponte transeuntem, sed maiorum exhortatione mutare, aut episcopum eiectum & persecutionem patientem, causa vtilitatis aut necessitatis inthronizari non permittit. Apud veteres enim, sine vlla differentia de vna ciuitate ad alteram migrabat episcopus, dum vtilitas aut necessitas euocaret. Quapropter ipsam etiam regulam huic epistolæ placuit inseri, vt monstratur, eos mentitos esse, qui episcopum non posse inthronizari dixerunt. Vnde & in Canonibus legitur ita: *Si quis episcopus ordinatus, ad parochiam in qua ordinatus est, minime proficiscitur, non sua culpa, sed aut populo respiciente, aut propter aliam quamlibet causam necessitate factam, hunc honore ministerioque participare, nec tamen misceri rebus ecclesie, in qua collectas celebrat, sed sustinere quoque quod prouinciæ Synodus suo iudicio terminauerit, decernimus.* Huic regulæ contradicere nullus potest, quæ etiam causa vtilitatis aut necessitatis inthronizari episcopum iubet, & mutari ac transire eum de ciuitate ad aliam ciuitatem non proprium habentem episcopum finit. Pingues hostias litat diabolo, qui his resistere nititur, aut misericordiam & vtilitatem ecclesie iam dictis negat, id est, & episcopis & populis. In vanum ergo contra simplices, qui hæc olim dicentes agere prohibuerunt, tendicula deinceps parabunt, cum his

Antioch.
Conc. Can.
18.

& aliis armati adminiculis, nouerint quid super his fit agendum, & quid vitandum. Nimis enim armatus est, qui illa, quæ aduersarius misericordiæ, utilitatis atque concordia ministrat, tela contemnit. Sufficit ergo contra omnia iacula iurgiorum fidei nuda oppositio. Scio te non ignorare, frater, memoratas Canonum sententias atque euangelicas sanctiones, nouas non esse sed nostro eas assensui mancipari. Cur his contradicentes, & emigrationes episcoporum utilitatis & necessitatis causa fieri prohibentes, ut sæpe dictum est, & non auaritiæ aut temeritatis, in perniciem sacerdotum ac populorum, lædunt sacerdotale consilium? Cur lacerant sententiam, in qua, inspirante Christo, oracula superna patuerunt, & inter Deum & homines interpres extitit lingua pontificum? Illa enim cæli curia variarum dotibus aucta curulum, & multo redemptoris nostri auro ostroque decorata, nihil in illa decisione auctore se protulit, sed per humanæ linguæ ministerium diuino militauit imperio. Intellexit non esse suum, quidquid impulsâ constituit: nihil quoque habet in illa sententia, nisi vnde de sola deuotione gratuletur. Nam dum profanis memoratorum verbis creditur, & suæ vesaniæ inscitiam produnt, & liuorem. Quis hic locus erroris, vbi congruentia pari ductu exempli & historiæ verba concurrunt? Nec diuersum est ab intellectu catholico & lectionibus, quod profertur. Nam non bene nodus in scirpo quæritur, dum inuoluit nebula prædicatæ lucis auctores. Fœda quoque a nitore Domini sui obligatione dissoluitur, qui statutis cælestibus minus mera fide dependit officia. Talium ergo dictiones vel prohibitiones indignæ etiam fiunt memoratu. *Profunda est ergo nimis imperitia eorum, & sepulcrum patens guttur eorum, quia linguis suis dolose agunt. Non est enim in ore eorum rectum, interiora eorum insidiæ, densis cor eorum veribus suffocatur, & interna vitia aliis certant adscribere.* Nobilitatem ergo dat facinoribus, qui in talibus ventilationem ipsorum in exemplum sumit, aut ad aures posteras digna relatione transmittit. Tibi autem non fit cura talium quæstionum, sed sequere sententiam beati Pauli apostoli, qui monet per discipulum cunctos, & clamat, dicens: *Inanes quæstiones deuita.* Inanes, namque (iuxta Apostolum) quæstiones semper deuita, & age quod meliori

Psal. 5.

1. Tim. 4.

meliori consilio, non auaritiæ vel temeritatis, sed vtilitatis & necessitatis (vt sæpe dictum est) causa faciendum vtiliter perspexeris. Quapropter, carissime, his apostolicis fultus auctoritatibus, muta episcopum causa necessitatis aut vtilitatis, super quo consulere nos voluisti: & alios fratres nostros, quibus hoc faciendum necessitas aut vtilitas compulerit, agere doce: quia hoc quod tibi soli scribimus, generaliter omnibus tenere mādamus. Quia sicut potestatem habemus episcopos & sacerdotes regulariter titolare & ordinare, ita (vt prædictum est) causa necessitatis aut vtilitatis habes & mutare, ac de titulo ad titulum translatare, * licet de minori ad maiorem urbem mutandus sit. Hoc tamen summopere præuidendum est, ne causa arrogantia aut auaritiæ vnquam fiat: quia hi a prædictis Canonibus damnantur, non illi qui necessitate aut vtilitate, maiorum consilio, & sana ac pura & Deo placita intentione hoc faciunt. Tu, frater, semper *sectare iustitiam, pietatem, fidem, caritatem, patientiam & mansuetudinem. Certa etiam bonum certamen fidei, & apprehende vitam æternam, in qua vocatus es: quoniam spiritus timentium Dominum, quaeritur ab illo, & in respectu illius benedicatur. Spes enim illorum in saluantem illos, & oculi Dei in diligentes se. Qui timet Dominum, nihil trepidabit, & non pauebit, quoniam ipse est spes eius. Timentis Dominum beata est anima, ad quem respicit, & quis est fortitudo eius? Oculi Domini super timentes eum: protector potentia, firmamentum virtutis, tegmen ardoris, & umbraculum meridiani, & prædicatio offensionis, & adiutorium casus, exaltans animam, & illuminans oculos, dans sanitatem, & vitam, & benedictionem. Immolantis ex iniquo oblatio est maculata, & non sunt beneplacitæ subsannationes iniustorum. Dominus solus sustentibus se in vita veritatis & iustitiæ. Dona iniquorum non probat. Altissimus, nec respicit in oblationibus iniustorum, nec in multitudine sacrificiorum eorum propitiabitur peccatis. Qui offert sacrificium ex substantia pauperum, quasi qui victimat filium in conspectu patris sui. Panis egentium vita pauperum est: qui defraudat illum, homo sanguinis est: qui aufert in sudore panem, & sudanti cibos, quasi qui occidit proximum suum. Qui effundit sanguinem, & qui facit fraudem mercenario, fratres sunt. Vnus ædificans, & vnus destruens, quid prodest illis nisi labor? vnus orans, vnus maledicens; cuius vocem audiet Deus? Qui baptizatur*

Concil. Tom. 13.

B

* trans-
ferte,

1. Tim. 6.

Ecclef. 34.

Eccles. 35.

a mortuo, & iterum tangit eum, quid proficit lauatio ipsius? Sic homo qui ieiunat in peccatis suis, & iterum eadem faciens, quid proficit humiliando se? Orationem illius quis audiet? Qui conseruat legem, multiplicat orationem. Sacrificium salutare est attendere mandatis, & discedere ab omni iniquitate: & propitiatio, litare sacrificium super iniustitias: & deprecatio pro peccatis, recedere ab iniustitia. Retribuit gratiam, qui offert similaginem: & qui facit misericordiam, offert sacrificium. Beneplacitum est Domino, recedere ab iniquitate: & deprecatio, recedere ab iniustitia. Non apparebis ante conspectum Dei vacuus. Hæc enim omnia propter mandatum Domini fiunt. Oblatio iusti impinguat altare, & odor suauitatis est in conspectu Altissimi. Sacrificiū iusti acceptum est, & memoriam eius non obliuiscetur Dominus. Bono animo gloriam redde Deo, & non minuas primitias frugum tuarum. In omni dato fac hilarem vultum tuum, & in exaltatione sanctifica decimas tuas. Da Altissimo secundum datū eius, & in oculo bono ad inuentionem fac manuum tuarū: quoniam Dominus retribuēs est, & septies tantum reddet tibi. Noli offerre munera praua: non enim suscipiet illa. Et noli inspicere sacrificium iniustum, quoniam Dominus iudex est, & non est apud illum gloria personæ. Non accipiet Dominus personam in pauperem, & precationem læsi exaudiet. Non despiciet preces pupilli: nec viduam, si effundat loquelam gemitus. Nonne lacrymæ viduæ ad maxillam descendunt, & exclamatio eius super deducentem eas? A maxilla enim ascendunt vsque ad cælum, & Dominus ex auditor non delectabitur in illis. Qui adorat Deum, in oblatione suscipietur, & precatio illius vsque ad nubes propinquabit. Oratio humiliantis se, nubes penetrabit: & donec propinquet, non consolabitur. Et non discedet, donec aspiciat Altissimus: & Dominus non elongabit, sed iudicabit iniustos, & faciet iudicium, & fortissimus non habebit in illis patientiam, vt contribulet dorsum ipsorum, & gentibus reddat vindictam, donec tollat plenitudinem superborum, & sceptrā iniquorum contribulet, donec reddat omnibus secundum actus suos, & secundum opera Adæ, & secundum præsumptionem illius, donec iudicet iudicium plebis suæ, & oblectabit iustos misericordia sua. Deus autem (frater carissime) impleat desiderium, & ministerium tibi diuinitus collatum, secundum diuitias suas in gloria in Christo Iesu Domino nostro. Deo autem & Patri nostro gloria in sæcula sæculorum. Amen. Data decimotertio die Augusti mensis, indictione quartadecima.

Anno Domini 581.

·EPISTOLA II.
PELAGII PAPÆ II.
AD EPISCOPOSITALIÆ.

Episcopos summo in honore esse habendos, nec posse
a quolibet accusari.

*Dilectissimis atque clarissimis fratribus vniuersis episcopis, & cun-
ctis specialiter per Campaniæ & Italiæ prouincias
militantibus Domino, Pelagius salutem.*

SOLICITVDINEM omnium ecclesiarū (iuxta Apostolum) ^{2. Cor. 11.}
Sircumferentes, diuinæ circa nos gratiæ memores esse
debemus, quod nos per dignationis suæ Dominus miseri-
cordiam ad hoc fastigium sacerdotale prouexit, vt manda-
tis ipsius inhærentes, in quadam sacerdotum eius specula
constituti prohibeamus illicita, & sequenda doceamus.
Omnes, carissimi, qui volunt in Christo pie viuere, necesse est, ^{2. Tim. 3.}
vt ab impiis & dissimilibus patiantur opprobria, & despi-
ciantur tamquam stulti & infani, qui ideo præsentia bona
perdunt, vt inuisibilia ac sibi profutura acquirant. Sed
hæc despectio & irrisio in ipsos retorquebitur, dum &
abundantia eorum in egestatem, & superbia eorum trans-
ierit in confusionem. Iusto enim iudicio datur plerum-
que potestas peccatoribus, qua sanctos eius persequan-
tur, vt qui Spiritu Dei iuuantur & aguntur, fiant per la-
borum exercitia clariores. Et quamquam, fratres, hæc ita
se habeant, non tamen sunt consentiendi, sed reproban-
di, qui prælatos suos reprehendunt, vel accusant. Vn-
de canonica sanctorum patrum statuta, ne columnæ san-
ctæ ecclesiæ vacillent, sequentes ac roborantes, omnes in-
fames, cunctosque suspectos vel inimicos, & eos qui non
sunt eorum gentis, vel quorum fides, vita & libertas ne-
scitur, & qui non sunt bonæ conuersationis, vel quorum
vita est accusabilis, ab omni accusatione episcoporum
funditus submouemus. Similiter & omnes, quos diuinæ
leges mortuos appellant, submouendos esse ab eadem ac-
cusatione, & publicæ poenitentiae submittendos iudica-
mus. Neque dum ecclesiæ alicuius episcopi, aut pos-
sessiones, vel res ab æmulis eius, vel a quibuscumque

Concil. Tom. 13.

B ij

Zach. 2.
Coloss. 3.
Matth. 10.
Luc. 10.

aliis non sua sponte detinentur, aliquid illi debet, aut potest a quoquam ante redintegrationem omnium rerum suarum obiici: sed prius illi legibus redintegranda sunt omnia, & postea tempore a patribus præfinito sunt negotia ventilanda. Refutandi sunt etiam raptores, fures, sacrilegi, adulteri, & horum similes. Manifestum est enim, quod semper tales magis discordiam quam pacem sectantur. Nullus quoque monachus talia vnquam arripiat, nec sæcularia aut ecclesiastica negotia perturbare præsumat: quia mortua in talibus vox est eorum. Immobiles enim Dominus suos summos semper vult manere prædicatores, & non a quibusdam temerari, sed sibi libere & quiete famulari. Vnde & ipse ait: *Qui vos tangit, tangit pupillam oculi mei. Et qui vos contristat, me contristat. Et, qui fecerit iniuriam, recipiet quod inique gessit.* Et alibi: *Qui vos recipit, me recipit: & qui vos spernit, me spernit.* Ita quoque & a plebibus vel ceteris generaliter omnibus sunt timendi & ferendi atque venerandi pastores & prædicatores ecclesiæ, vt sub exercitatione bonæ voluntatis sustineantur temporalia, sperentur æterna. Auget enim merita virtutis, qui propositum non violat, sed auget, religionis. Caritas vero semper hominem innouat. Et sicut malignitas veteres, ita dilectio novos facit. Fides eorum, qui Deum visuri sunt, quod non videt, credit. Nam si videt, non est fides. Credenti colligitur meritum, videnti redditur præmium. Tunc preciosum pastoris diadema est, quando suasioni eius grex ecclesiasticus, dum ad probitatem graditur, non repugnat. Ille sine fuco monitorem & veridico ore diligit, qui eius instituta sectatur. Præbent hominibus, naturæ institutione, & muta responsum. Redit ad mortales vicissitudo clamosæ sollicitudinis, quia vnusquisque prout gesserit recipiet. Nam perit, quod linguæ acceperunt, frustra beneficium, nisi legitime cœptum fuerit negotium, & canonicè peractum. De fiducia enim partium nostrarum mittitur, quod apostolica mandat auctoritas. Vos tantummodo præfules Christi, benignitatem vestram, salua aurium animorumque æquitate, & bona voluntate semper præstate. Nam aduersus impetus iuuare, peregrinantem reducere post interualla, est iustitia. Libat enim Domino prospera, qui ab afflictis pellit

aduerſa. Statutus, venerandi præſules, ſudoribus fructus eſt, cum iudicio puriſſime reddendus, vt in vtroque congruus nitor, nec ſuſcipientem deueniſtet, ſi indigno auctore prouenerit; nec, ſi conferatur immerito, maculet largientem. Sit ſemper aduerſus prauos & impios, atque ſeruorum Dei perſecutores, libera vox, & oris gladio feriantur, & redarguantur. Perſequantur & repellantur, confundantur & auertantur, nec lædendi pie viuentes vllam habeant facultatem. Plerumque periculis plena ſunt, quæ videntur eſſe tutiſſima. Videte, quantis laborent tales inſidiis: ideo abſconditum eſſe non licet, quod audimus. Iam latebat noſtra perſecutio manifeſta: miſericordia eſt, circa perſecutores & facinoroſos ſeruata diſtrictio. Ergo ſopori quietem tribuite: cæleſtium mandatorum hoſtem quoque depellite, ne candida conuerſatio vobiscum habitantium fuſca ſuperuenientis contagione violetur. Ante enim prouidenda ſunt remedia, quam morbus increſcat. Sanctorum quoque apoſtolorum & reliquorum ſacerdotum petamus exercitum, & prædictorum perſecutorum ora claudamus. Sæculi conuerſatio legum metu retinetur: eccleſiaſtica quoque cuſtodia regularum frenis ſeruatur & regitur. Deus, cariſſime, ſemper procul auertat inuidiam. Vos ergo armamini (iuxta Apoſtolum) gladio ſpiritus, quod eſt verbum Dei, & apoſtolice auctoritatis clypeo, vt eccleſiaſtica fecunditatis iura nulla ſæuiantis procellæ poſſint impulſione ſubuerti. Nullo vnquam præiudicio grauate quemquam, ſed inſpiciſte ſemper quæ regularum teſtimonio declarantur. Super eſt, ſalute prælata, vt ad gaudia ſemper fratrum deuote properetis: quia diuina beneficia gradibus ſemper accedunt, & quibus bona conferunt, meliora pollicentur. Semper enim incrementis ad culmen aſcenditur, vbi ſuperſonus fauor præſtat exordium. Deus omnipotens indulta ſemper cuſtodiat, augeatque ſucceſſibus profutura. Omnia enim veſtra ſemper, fratres, in caritate fiant. Et

Ephes. 6.

1. Cor. 16.

Iſa. 51. prophetam, dicens: *Audite me, qui ſcitis iudicium, populus meus, in quorum cordibus lex mea eſt: Nolite timere opprobrium hominum, & blaſphemias eorum ne timeatis, conſiderantes quod*
Pſal. 43. in pſalmo ſcriptum eſt: *Nonne Deus requireret iſta? ipſe enim no-*
Pſal. 93. *uit occulta cordis, & cogitationes talium hominum, quoniam vanae*
Pſalm. 11. *sunt. Vana autem locutus eſt vnusquiſque ad proximum ſuum: labia dolosa, in corde & corde locuti ſunt mala. Sed diſperdat Dominus vniuerſa labia dolosa, & linguam magniloquam. Qui dixerunt: Linguam noſtram magnificabimus, labia noſtra a nobis ſunt, quis noſter Dominus eſt? Nam ſi hæc in memoria retinerent, minime ad tantam proſilirent iniquitatem. Non enim per probabilem & paternam doctrinam hoc faciunt, ſed vt ſuam exercean in ſeruos Dei vindictam. Scriptum eſt namque: *Via ſtulti recta in oculis eius. Et ſunt viæ, quæ videntur homini iuſtæ, nouiſſima autem earum deducunt ad mortem.* Nos enim qui hæc patimur, iudicio Dei hæc referuare debemus, qui reddet vnicuique iuxta opera ſua. Qui etiam per mi-
Matth. 16. niſtros ſuos intonuit, dicens: *Mibi vindictam, ego retribuam.*
Rom. 12. Vos enim in recta fide ac pura, in bona voluntate ſuccurrite viciffim, nec aliquis a ſupplemento fratris ſubtrahat manum: quoniam *in hoc* (ait Dominus) *cognofcent omnes, quia mei eſtis diſcipuli, ſi dilectionem habueritis adinuicem.* Data Ka-
Iſa. 15. *lendis Decembris indiſtione xv.*
Anno Do-
*mini 582.**

NOTA.

* *Epiftola.*] Cum bello Longobardorum, quo vniuerſa Italia flagrabat, adhuc vigente, cultus episcopis deferri ſolitus nonnihil diminutus eſſe videretur, perſuaſique bellorum tempore iura ſilere, bonis eccleſiæ non parcerent; hanc decretalem epistolam de accuſationibus ac iudiciis episcoporum pontifex conſcribere debuit. Ea in primis de cauſa, quod frequenter eueniret, vt cum episcopi bona eccleſiarum a laicis vſurpata repetebant, atque in vſum priſtinum vindicare ſtudebant, in ſe illorum linguas prouocarent, qui ne quod abſtulerunt redderent, criminofis primum omnium episcopos accuſationibus impetebant. Baron. anno 582. num. 8.

EPISTOLA III.
PELAGII PAPÆ II.
AD GREGORIVM DIACONVM.

Vt ab imperatore auxilium contra Longobardos sibi impetret.

Pelagius episcopus dilecto filio Gregorio diacono.

OMNIA quidem quæ necessaria fuerunt, per Honoratum notarium tibi curauimus indicare; quem cum fratre, & coepiscopo Sebastiano ad dilectionem tuam direximus, vt quia illis in partibus ad Rauennam vsque nunc cum viro glorioso domino Decio Patricio fuit, ipse sua relatione te de omnibus studeat informare: vel si qua necessaria iudicaueris, possit domino imperatori suggere. Quia tantæ calamitates ac tribulationes nobis a perfidia Longobardorum illatæ sunt, contra suum proprium iusiurandum, vt nullus possit ad referendum sufficere. Prædictum autem fratrem Sebastianum quomodo susceperimus, vel in quali apud nos, te suggerente, fuerit caritate, ipsius poteris relatione cognoscere: qui etiam promisit nobis necessitates vel pericula totius Italiæ piissimo domino imperatori suggerere. Loquimini ergo, & tractate pariter, quomodo nostris possitis celeriter subuenire periculis: quia ita hic coangustata est respublica, vt nisi Deus piissimi in corde principis inspirauerit, vt insitam sibi misericordiam suis famulis largiatur, & super illam diacoposin, vel vnum magistrum militum, & vnum ducem dignetur concedere, in omni simus angustia destituti: quia maxime partes Romanæ omni præsidio vacuatæ videntur. Et Exarchus scribit, nullum nobis posse remedium facere: quippe qui nec ad illas partes custodiendas se testatur posse sufficere. Imperet ergo illi Deus nostris velociter periculis subuenire, antequam nefandissimæ gentis exercitus loca, quæ adhuc a republica detinentur, Deo sibi contrario, quod absit, præualeant occupare. Presbyterum * autem ad nos, Deo adiuuante, retransmittere festina: quia & in monasterio tuo, & in opere, cui eum præposuimus, necessarius esse omnino cognoscitur. Data IV. Nonas Octobris, indictione III.

Ex Ioan. diac. libro I. vitæ sancti Gregorii.

* Maximianum, de quo S. Gregor. dial. libro 3. c. 36.

Anno Domini 584.

AD AVNACHARIUM EPISCOPUM AVTISIODORENSEM.

Regum Francorum fidem orthodoxam commendat, hortaturque vt illis suadeat, ne cum Longobardis foedus habeant. & de reliquiis quas mittit.

Dilectissimo fratri Aunario Pelagius urbis Romæ episcopus.

LAVDANDA tuæ caritatis vota relegimus, quibus te, nisi gentilis motus obsisteret, ad nos venire voluisse significas. Licet enim spiritaliter, & simul & vnum semper simus in Domino, verumtamen etiam præsentias corporales & antiquiores patres, & ipsos quæsisse inuenimus apostolos. Sed dum tua desideria, causasque quibus obstareris exponeres, mirati sumus minus te illud quod ipsis obuiaret excusationibus attendisse. Si enim mundo venerabilem iudicatis hanc urbem, si ad pacem sedis apostolicæ cunctarum regere moderamina ecclesiarum prædicatis; cur non & tribulationes nostras, & temporales angustias caritatis compassione gemiscitis? scientes diuino per Apostolum nobis ore mandari, vt nos inuicem diligamus, vt onera inuicem nostra portemus; vt quotiens fratrum quicumque vritur, nos vramur: dum pene in conspectu vestro tantus sanguis innocentium sit effusus, ita sacra violentur altaria, ita catholicæ fidei ab idololatriis insultetur. Nouimus & nos, quod temporalia ista flagella sint, & ad probationem, sicut de cælesti confidimus miseratione, proficiant; & proximum, sicut a vobis scribitur, Dominus noster de tribulatione dat gaudium: quia qui nequiter agunt exterminabuntur, & inimici Dei mox vt exaltabuntur, sicut fumus deficient, & generaliter peribunt gentes de terra eius. Propter quod vos decuerat, qui illic catholicæ membra estis ecclesiæ, vni corpori vnus capitis gubernatione coniuncta, omnibus quibus viribus valeretis, paci quietique nostræ pro ipsa sancti Spiritus vnitatem concurrere. Nec enim credimus otiosum, nec sine magna diuinæ prouidentie admiratione dispositum, quod vestri reges Romano imperio in orthodoxæ fidei confessione

Rom. 13.
Gal. 6.

Psal. 36.

fessione sunt similes; nisi vt huic vrbi, ex qua fuerat oriunda, vel vniuersæ Italiae finitimos, adiutoresque præstaret. Cauete igitur, carissime frater, ne dum regibus vestris iuuandi nos virtus sit data diuinitus, caritatis vestrae circa nos leuitas arguatur: qui illis & in fide, & in consiliis, vestro sacerdotio sic deuotis, suadere talia, aut negligitis, aut differtis. Sacras autem reliquias, quas & tua caritas, & gloriosissimus filius noster petiit dirigendas, cum cohærenti sibi sanctificatione transmisiimus. Propter quod nihilo minus admonemus, vt quorum virtutem quæritis, eorum templa a pollutione gentium liberari, in quantum vobis est possibile, festinetis: & vestris regibus instantissime suadeatis, quatenus ab amicitiiis & coniunctione nefandissimi hostis, Longobardorum, salubri se prouisione segregare festinent: ne dum illorum vindictæ tempus aduenerit, sicut & celere fieri diuina miseratione confidimus, eorum etiam illi inueniantur esse participes: quia scriptum est, *Non solum qui ea faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus puniendos.* Rom. 1. Deus te incolumem custodiat, carissime frater. Datum III. Nonas Octobres, imperante domno Tiberio Constantinopoli Augusto, anno VII.

NOTÆ IACOBI SIRMONDI
SOCIETATIS IESV.

* *Epistola.*] Castiganda inscriptio, vt legatur *Pelagii papa II. epistola.* Autisiodorensis episcopi verum & antiquum nomen Aunacharius, pro quo interdum *Aunaharius*, & *Aunaarius*, & *Aunarius*, vt hoc loco, sicut ex Chlotachario factum Clotarius.

• EPISTOLA V.

PELAGII PAPÆ II.

QUÆ EST PRIMA AD ELIAM ET EPISCOPOS ISTRIAE.

*Dilectissimis fratribus Eliæ aliisque episcopis, vniuersis filiis
in ecclesiæ Istriæ partibus constitutis, Pelagius episcopus
sanctæ ecclesiæ catholice vrbis Romæ.*

QVOD ad dilectionem vestram, fratres, filiique carissimi, nostra tardius scripta dirigimus, non maleuolæ voluntatis, aut dissimulationis vel negligentia fuisse credatur, sed, sicut nostis, temporalis qualitas & hostilis

Concil. Tom. 13.

C

Isa. 49. necessitas hæcenus impediuit. Nam sicut ait Dominus per prophetam: *Numquid obliuiscetur mulier filium uteri sui?* Non ergo credatur nos viscerum nostrorum diuisionem non cum graui fletu ac gemitu doluisse: sed vtinam, carissimi, illuminet Dominus oculos cordis vestri, vt nostri cordis gemitus pro vobis videre possitis. *Quis enim,* sicut ait beatus Apostolus, *infirmatur, & ego non infirmor? quis scandalizatur, & ego non vror?* & alibi: *Quia si paritur vnum membrum, compatiuntur omnia membra.* Postea ergo quam Deus omnipotens pro felicitate Christianissimorum principum per labores atque sollicitudinem filii nostri excellentissimi Smaragdi exarchi & chartularii sacri palatii pacem nobis interim vel quietem donare dignatus est, cum omni sollicitudine festinamus præsentia ad vos scripta dirigere, hortantes & obsecrantes, ne in diuisione ecclesiæ ulterius quisquam studeat permanere. Nos enim secundum euangelicam vocem studemus fraternitati ac dilectioni vestræ, in quantum fragilitas nostra sufficit, quæ nobis iussa sunt, cum sinceritate cordis humiliter exhibere. *Notis enim in euangelio Dominum proclamantem: Simon, Simon, ecce satanas expetiuit vos, vt cribraret sicut triticum: ego autem rogavi pro te Patrem, vt non deficiat fides tua, & tu conuersus confirma fratres tuos.*

Luc. 22. Considerate, carissimi, quia veritas mentiri non potuit, nec fides Petri in æternum quassari poterit vel mutari: nam cum omnes discipulos diabolus ad excibrandum poposcerit, pro solo Petro se Dominus rogasse testatur, & ab eo voluit ceteros confirmari: cui etiam pro maiori dilectione quam præ ceteris Domino exhibebat, pascendarum ouium sollicitudo commissa est: cui & clauis regni cælorum tradidit; & super quem ecclesiam suam ædificaturum esse promisit, nec portas inferni aduersus eam præualere testatus est. Sed quia inimicus humani generis vsque in finem sæculi non quiescit in Domini ecclesiam bono semini superfeminare zizania: ideoque ne forte quisquam maligno studio aliqua de fidei nostræ integritate diaboli instigatione fingere præsumperit & argumentari, & ex hoc vestri fortasse videantur animi perturbari, necessarium iudicauimus per præsentem epistolam nostram, & ad viscera vos matris

Math. 16.

ecclesiæ vt reuerti debeat, cum lacrymis exhortari, & de fidei nostræ integritate vobis satisfactionem nostram mittere: quatenus nulla possit in cordibus vestris de nobis remanere suspicio, vt in diuini tremendique iudicii die de taciturnitate mea reus inueniri non possim.

Nos enim illam fidem prædictam tenemus, & cum omni puritate conscientiæ vsque ad sanguinis effusionem defendimus, quæ ab apostolis tradita, & per successores eorum inuiolabiliter custodita, reuerenda Nicæna Synodus trecentorum decem & octo patrum suscepit atque * reliquit in symbolum, sed & Constantinopolitana centum & quinquaginta patrum sub piæ memoriæ Theodosio seniore principe factum; etiam Ephesina prima, cui præfedit beatæ recordationis prædecessor noster Cælestinus Romanæ vrbs antistes, & Cyrillus Alexandrinæ episcopus; sed & Calchedonensis sexcentorum triginta patrum, quæ sub piæ memoriæ Marciano imperatore conuenit: cuique sanctæ recordationis papa Leo per legatos vicarios suos præfedit; & vt diuersarum hæresum damnanda exigebat aduersitas, eandem fidem vno eodemque sensu * clamantes

Sed & epistolam prædicti beatæ memoriæ Leonis ad Flavianum Constantinopolitanum episcopum datam, quæ & tomus appellatur, per omnia veneramur, tenemus, defendimus, atque secundum eius tenorem, adiuuante Domino, prædicamus. Et sicut prædecessor noster sæpe dictus beatæ memoriæ papa Leo Synodum Calchedonensem suscepit atque firmavit, ita & nos per omnia, operante diuina gratia, veneramur, custodimus, atque defendimus.

Si quis autem contra hanc fidem aut sapit, aut credit, aut docere præsumit, secundum eorumdem patrum sententiam, damnatum atque anathematizatum se esse cognoscat. Non ergo patiamini falsis suspicionibus aut rumoribus denuo agitari, & in diuisione ecclesiæ malorum hominum persuasionibus (quod auertat Dominus) remanere. Quid enim vos a sanctæ ecclesiæ vnitatem diuiditis? quando nihil noui, nihil (quod absit) contrarium in dicta ecclesia prædicari cognoscitis vel teneri? Sed vnam eandemque fidem, quæ ab apostolis tradita, & a sanctis patribus & prædictis quatuor Synodis explanata atque confirmata dig-

noscutur, sincerissime teneri atque defendi modis omnibus comprobatur. Vbi ergo de fidei firmitate nulla vobis poterit quæstio vel suspicio generari, in vnitæte fidei, atque in sinu sanctæ matris catholicæ atque apostolicæ ecclesiæ permanete. Si quid forte causæ est, vnde vestri scandalizati animi videantur: manentes in vnitatis caritate, eligite de fratribus ac filiis nostris, quos ad nos, ^{* in quæ-} inquirendo de quibus mouemini, transmittere debeatis: & parati ^{rendo} sumus secundum præceptionem apostolicam, & cum caritate eos suscipere, & cum humilitate ad placita satisfactionis reddere rationem: & sine aliquo impedimento cum omni dilectione, quando reuerti voluerint, voluntate sincerissima relegare.

1. Pet. 3.

Coloss. 2.

Audiamus autem doctorem gentium clamantem: *Sicut accepistis Christum Iesum Dominum, in ipso ambulate, radicati & superædificati in ipso, & confirmati in fide, sicut didicistis, abundantes in gratiarum actione. Videte ne quis vos decipiat per philosophiam & inanem fallaciam, nec ad contentionem aut superfluas quæstiones vestra vltèrius studia conuertantur.* Vocem eiusdem Apostolicum humilitate cordis attendite: sic enim scribens ad Timotheum ait: *Stultas autem & sine disciplina quæstiones denita, sciens quia generant lites: seruum autem Domini non oportet litigare.* & iterum ad Corinthios: *Si quis autem videtur inter vos contentiosus esse, nos talem consuetudinem non habemus, neque ecclesia Dei.* & iterum post alia: *Non est Deus dissensionis, sed pacis.*

2. Tim. 2.

1. Cor. 11.

Considerate ergo, quia quicumque in pace & vnitæte ecclesiæ non fuerit, Dominum habere non poterit. Item ad Galatas scribens ait: *Qui ex fide sunt, hi sunt filii Abrahæ.* Prouidens autem scriptura, quia ex fide iustificat gentes Deus, prænuntiauit Abrahæ, *quia benedicentur in te omnes gentes.* Igitur qui ex fide sunt, benedicentur cum fideli Abraham. Quam ergo excusationem apud Dominum post præsentem satisfactionem nostram habere vltèrius potestis, quando nulla vobis de fidei nostræ sinceritate & puritate contraria suspicio remanebit? Audite protestantem & commonentem eundem Apostolus: *Nolite seduci, corrumpunt mores bonos colloquia mala.* Nō ergo circumueniamur a satana, non enim ignoramus cogitationem eius. Cum dilectione ergo fraterna & humilitate Deo placita, si cuius forte ani-

Gal. 3.

Gen. 22.

1. Cor. 15.

mi scandalizari videntur in aliquo, manens in vnitatis caritate, perquirat atque cognoscat. Nam sicut beatus Iacobus apostolus ait: *Ubi zelus & contentio, ibi & inconstantia & omne opus prauum.* & iterum doctor gentium: *Quis vos impediuit caritati non obedire: persuasio hæc non est ex eo qui vocauit vos. modicum fermentum totam massam corrumpit.* & alibi: *Ego confido in Domino, quod nihil aliud sapientis: qui autem conturbat vos, portabit iudicium quicumque est ille.* & in subsequenti ait: *Vtinam abscindantur qui vos conturbant.* Et rursum admonens dicit: *Quod si inuicem mordetis, & comeditis, videte ne ab inuicem consumamini:* & iterum: *Si spiritu vinimus, spiritu & ambulemus: non efficiamur inanis gloriæ cupidi, inuicem prouocantes, inuicem inuidentes. Alter alterius onera portemus, & sic adimplebimus legem Christi.* & alibi idem Apostolus ait: *Flecto genua mea ad Dominum Patrem Domini nostri Iesu Christi, ex quo omnis paternitas in cælis & in terra nominatur, ut det vobis secundum diuitias gloriæ suæ virtutem, corroborari per Spiritum eius in interiorem hominem, habitare Christum per fidem in cordibus vestris, in caritate radicati & fundati, ut possitis comprehendere cum omnibus sanctis.* Et post alia: *Obsecro itaque vos ego vinctus in Domino, ut digne ambuletis in vocatione qua vocati estis, cum omni humilitate & mansuetudine, cum patientia supportantes inuicem in caritate, solliciti seruare unitatem spiritus in vinculo pacis. Vnum corpus & vnus spiritus, sicut vocati estis in vna spe vocationis vestræ. Vnus Dominus, vna fides, vnus baptisma, vnus Deus & Pater omnium, qui super omnia, & per omnia, & in omnibus nobis.* Et dum tales exhortationes apostolicas habeamus, quis nos separabit a caritate, quæ est in Christo Iesu Domino nostro? Si enim cum humilitate & fletu diligenter intendimus; consideramus & intelligimus quod ille fit insidiator noster, de quo dictum est: *Quia aduersarius vester diabolus, sicut leo rugiens circuit quærens quem deuoret:* cui secundum eiusdem apostoli exhortationem, cum omni nos concordia & vnitate in fortitudine fidei resistere atque obuiare necesse est. Exemplo enim omnes didicimus, carissimi fratres ac filii, quanta mala quantaque flagella diuisionem ecclesiæ fuerint subsecuta. Vnde in ipsius misericordia, licet indigni, confidimus, quia si ecclesiam suam adunare atque pacificare concesserit, omnia a nobis quæ

pro delictis nostris suscepimus flagella, celerius remouentur, & vnitas ac firmitas pacis ecclesiæ pacem nobis & temporalem obtinet & æternam.

Tantummodo rogamus, & obsecramus, & per diuinum vos tremendumque Dei iudicium obtestamur, vbi sibi nullus hominum poterit argumentis vel excusationibus subuenire; ne vltius per vos Dei diuidatur ecclesia, sed hereditatem Domini communi possideamus & teneamus studio. Quæ autem sit eius hereditas, ipsius verba quæ ad discipulos dicta sunt audiamus: *Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis.* & iterum: *In hoc cognoscent omnes quia mei estis discipuli, si dilectionem habueritis adinuicem.*

Ioan. 14.
Ioan. 13.
1. Cor. 1.

*Idipsum autem, sicut ait vas electionis, dicamus omnes, & non sint in vobis schismata, simus autem perfecti in eodem sensu & in eadem scientia, vt in sinum matris ecclesiæ congregati efficiamur vnus grex, & vnus Christi pastoris custodia ab omnibus externis internisque hostis insidiis eius protectione atque defensione seruemur illæsi. Hæc autem ad vos direximus per fratrem & coepiscopum nostrum Redemptum & Quodvultdeum abbatem monasterii maioris basilicæ beati Petri apostoli, quos vestra dilectio & complacita Deo caritate suscipiat, & ad nos cum vnitatis vestræ gaudio sine mora reuerti dimittat: quatenus cognoscentes dilectionem atque obedientiam caritatis vestræ, cum sanctis angelis communiter atque veraciter dicere mereamur: *Gloria in altissimis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.**

Luc. 2.

NOTA.

^a *Epistola.*] Cum innotuisset Pelagio Romano pontifici Mauricium imperatorem post Tiberium coronatum, teste sancto Gregorio in epistola ad Eulogium & Ioannem Constantinopolitanum, nouum, prout fieri consueuerat, diaconum cardinalem apocrisarium nomine Laurentium ad eum misit. Gregorius igitur tempore Tiberii illo munere bene functus, magnisque muneribus sacrarum reliquiarum, brachio nimirum S. Andreæ, & capite S. Lucæ euangelistæ donatus, post obitum Tiberii Romam rediit, ibique iussu Pelagii aduersus ingruentes ob tria capitula schismaticos stylum exercuit. Eorū omnium caput fuit Paulinus Aquileiensis antistes, posteaque eius successor, inde vero Seuerus. De his epistolis Paulus Diaconus lib. 3. cap. 10. de gestis Longobard. hæc scribit: *Pelagius papa Eliæ Aquileiensi episcopo nolenti tria capitula Calchedonensis Synodi suscipere (potius nolenti*

trium capitulorum damnationem in quinta Synodo factam approbare & ratam habere) *epistolam satis utilem misit, quam beatus Gregorius cum adhuc esset diaconus scripsit.* Hæc epistola sancti Pelagii a Gregorio adhuc diacono conscripta, eiusdem plane generis est cuius erat illa beati Leonis decima ad Flavianum scripta; quæ cum epistolæ nomine scripta esset, ob sui amplitudinem atque tractatum tomus dicebatur. Nam & ipsa Pelagii epistola ab ipso sancto Gregorio liber est nuncupata, de quo ad Hiberniæ episcopos dum scribit epistola 36. lib. 2. hæc habet: *Vt igitur de tribus capitulis, animis vestris ablata dubietate, possit satisfactio abundanter infundi; librum quem de hac re sancta memoria decessor meus Pelagius papa scripserat, vobis utile iudicavi transmittere: quem si posito voluntaria defensionis studio puro vigilantique corde volueritis relegere, eum vos per omnia secuturos, & ad unitatem nostram reuersuros nihilo minus esse confido.* Quantæ autem esset efficaciam liber iste, ex his quæ mox idem Gregorius subdit intelligere possumus, ubi ait: *Porro si post huius libri lectionem in ea qua estis volueritis deliberatione persistere, sine dubio non rationi operam, sed obstinationi vos dare monstratis.* Hanc epistolam illustrissimus cardinalis Baronius vna cum duabus sequentibus eiusdem Pelagii a Nicolao Fabro Parisiensi viro doctissimo accepit.

Cum adhibitum satis bene præparatum pharmacum animis schismaticorum male affectis nihil prodesset, imitatus Pelagium I. aduersus ipsos Smaragdum Italiæ exarchum Rauennæ degentem exagitauit: qui haud impigre eisdem coercere aggressus est, nec cessauit, quousque de paucis ecclesiam morbum ex iis regionibus, teste Diacono lib. 3. cap. 12. penitus auferret.

EPISTOLA VI.

PELAGII PAPÆ II.

QUÆ EST SECUNDA AD EPISCOPOS ISTRIAE.

*Dilectissimis fratribus Eliæ vel aliis episcopis Istriæ
Pelagius episcopus.*

DILECTIONIS vestræ per eos quos direxistis scripta suscepimus, relectisque his, graui sumus mœrore & dolore perculsi; cum neque his quæ nos vobis scripsimus respondistis, neque, vt fraternam decuerat caritatem, fidei nostræ satisfactione suscepta ad unitatem ecclesiæ reuertendi obedientiam commodastis; postremo nec eos aliter qui venerunt dirigere pertulistis, vt apertissimam lucidissimamque satisfactionem se paterentur accipere: sed scripto nobis quasi capitulare, vel interdictum potius ostenderunt, nihil iniunctum sibi a vobis aliud asserentes,

nisi vt vestra tantummodo essent portatores epistola. In qua tamen nullam rationis satisfactionem quæsisse vos legitur, sed velut iudicatum quid nobis expressisset, quod quam prauum sit, quam iniustum, patrumque regulis inimicum, si volueritis ad cognitionem veritatis accedere, splendidissime cum diuino auxilio potestis addiscere. Vnde nos cum Propheta lacrymabiliter conuenit exclamare: *Obmutui, & humiliatus sum, & filii a bonis, & dolor cordis mei renouatus est.* Renouatus est dolor cordis nostri, quando diuturnæ diuisionis scandalum minime tanto fidei fulgore superatur, maxime quia prauorum hominum persuasionem decepti, scripta nobis diuersis infecta contagiis direxistis: & quod in epistolis patrum quædam testimonia non incongrua solum, sed nec ad causam pertinentia tentastis inferere: ita vt nec ordinem testimoniorum, qui in ipsis epistolis patrum legitur, seruaretis: quippe vt quod scriptum nomine alterius fuerat, alterius nominis titulo promeretur. In quo euidenter dictum vobis apostolicum constat aptari: *Nescientes neque de quibus dicunt neque de quibus affirmant.*

Quod quidem non vestra malitiæ vel calliditati credimus adscribendum, sed veneno hostis malignissimi perspiciamus exquisitum: qui zizania seminare per visâ iræ vsque in finem sæculi, in Dei ecclesia non quiescit. Ex quo intelligimus, fraternitatem vestram epistolas, de quibus posuistis testimonia, non legisse: neque enim si vobis eorum scriptura constaret, illa quæ apertissime pro fidei tantummodo causa sunt posita, aliis congruere fingeretis, propter quod ab errore diuisionis, in quem falsis opinionibus incidistis, hortor & opto vos celerius reuocari, & non (sicut scriptum est) *iugum cum infidelibus ducere*, sed illi iterum iugo mansueta colla submittere, de quo ipse Dominus dicit: *Iugum enim meum suauis est, & onus meum leue est:* quod nullo modo poterit quis vel ferre vel discere, nisi eadem iugo caritatis vinculis fuerit subiugatus, ipsi oneri per dilectionem quippe vt spiritali sarcinæ mentes, humeros, viresque subdiderit. Sicut namque animositas abscissionis intellectum facit per superbiam colligare, ita recuperatæ caritatis humilitas mentes in vnitatem fidei perseveranter ad cognitionem veritatis illuminat.

Pro-

Propter quod præsentium portatoribus quos fraternitas vestra direxit, & ex codicibus & ex antiquis polypticis scrinii sanctæ sedis apostolicæ relecta sunt aliqua, quibus euidenter apparet, nihil eorum quæ in vestra posuistis epistola causâ trium capitulorum conuenire ullatenus, aut verisimiliter coaptari. Ideoque necesse est, vos omnes epistolas synodales solícite vigilanterque percurrere, vt euidentius agnoscatís, quia sancti patres nihil aliud de Calchedonensi Synodo in suis epistolis firmauerunt, nisi vt inuiolabilis fidei definitio seruaretur. Nam ad eamdem Synodum confirmandam beatæ recordationis prædecessor noster papa Leo scribens, inter alia sic ait: Ne ergo per malignos interpretes dubitabile videatur, vtrum quæ in Synodo Calchedonensi per vnanimitatem vestram de fide statuta sunt approbarim, hæc ad omnes fratres & coepiscopos nostros, qui prædicto Concilio interfuerunt, scripta direxi, quæ gloriosissimus & clementissimus princeps, sicut poposci, in notitiam vestram mittere pro catholicæ fidei amore dignabitur: vt & fraterna vniuersitas & omnium fidelium corda cognoscant, me non solum per fratres qui vicem meam executi sunt, sed etiam per probationem gestorum synodaliũ, propriam vobiscum munisse sententiam: in sola videlicet fidei causâ, (quod sæpe dicendum) propter quam generale Concilium, & ex præcepto Christianissimorum principum, & ex consensu apostolicæ sedis, placuit congregari.

Sed ne forte animis vestris aliqua adhuc videatur quæstio aut dubietas remanere, apertius quæ ad Maximum Antiochenæ ecclesiæ antistitem scripserit pariter curauimus indicare. Post plurima itaque sic ait: Si quid sane ab his fratribus, quos ad sanctam Synodum vice mea misi, præter id quod ad causam fidei pertinebat, gestum esse perhibetur; nullius erit firmitatis: quia ad hoc tantum ab apostolica sede directi sunt, vt excisis hæresibus, catholicæ essent fidei defensores. Quidquid enim præter speciales causas synodaliũ Conciliorum ad examen episcopale defertur, potest diiudicandi habere rationem, &c. Ecce, sicut superius dictum est, cognoscitis, fratres carissimi, nihil aliud sæpe fatum præ-

decessorem nostrum, quam ea quæ de fidei firmitate definita sunt, confirmasse, quod pene in omnibus epistolis eius, si volueritis, plenius potestis cognoscere. Nam priuatæ causæ, quæ illic post definitionem fidei actæ sunt, non solum minime confirmavit, sed & retractari atque diiudicari concessit. In encycliis vero (quod est episcopalium collectio literarum, ex quibus aliqua in scriptis vestris testimonia incongrue similiter posuistis) unde mora sit causa, vel quid piæ recordationis Leo imperator per vniuersas prouincias sacerdotibus scripserit consulendo, aut qualiter ab ipsis responsa susceperit, nobis quoque tacentibus, eorum lectione valebitis plenius informari: vt nulla de cetero in vestris cordibus malignæ excogitatio prauitatis locum subreptionis inueniat. Nos enim propter prolixitatem huius epistolæ ordinem causæ ipsius declinauimus indicare. Nam si cum studio caritatis, quæ a nobis scribuntur, cum timore Domini solite vigilanterque relegetis: facile sentietis, quantum sit periculum pro superfluis quæstionibus, & hæreticorum defensione capitulorum, tamdiu ab vniuersali ecclesia segregari.

Nolite ergo amore iactantiæ, quæ superbix semper est proxima, in obstinationis vitio permanere: quando in die iudicii nullus vestrum excusare se valeat: & neque Theodorus Mopsuestinæ, neque Ibx epistola, quæ ab aduersariis est prolata, ante tribunal tanti iudicis vobis valeat subuenire. Doctori itaque gentium pareamus, qui in prima ad Corinthios epistola dicit: *Æmulamini charismata meliora, & adhuc excellentiorem viam vobis demonstro. Quæ ergo maiora sint, & a se demonstranda promittat, ex ipsius voce audiamus intentius. Si linguis hominum loquar & angelorum, caritatem autem non habeam, factus sum sicut æs sonans, aut cymbalum tinniens. Et si habuero prophetiam, & nouerim omnia mysteria, & si habuero omnem fidem, ita vt montes transferam, & si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, & si tradidero corpus meum vt ardeat, caritatem autem non habuero, nihil mihi prodest. & iterum: Fides, spes, caritas, tria hæc, maior autem his caritas. Quam igitur ante Dominum poteritis habere fiduciam, quando nullum scandalum generari vobis de fidei nostræ integritate cernentes, tan-*

1. Cor. 12.

1. Cor. 13.

Ibidem.

tis temporibus per superfluas quæstiones ab ecclesia Dei, quæ vna est, & a fraterna caritate vos diuidi duratis. Vbi namque sit ecclesia constituta, licet ipsius Domini voce in sancto euangelio sit apertum, quid tamen beatus Augustinus eiusdem dominicæ memor sententiæ definiert, audiamus. In his namque, ait, esse Dei ecclesiam constitutam, qui sedibus apostolicis per successionem præsulum præsidere noscuntur. Et quicumque ab earumdem sedium se communionem vel auctoritate suspenderit, esse in schismate demonstratur. Et post alia: Positus foris, etiamsi pro Christi nomine mortuus fueris, inter membra Christi*. Patere pro Christo, hærens corpori, pugna pro capite. Sed & beatus Cyprianus egregius martyr in libro quem de vnitatis nomine titulauit, inter alia sic dicit: Exordium ab vnitatem proficiscitur: & primatus Petro datur, vt vna Christi ecclesia & cathedra monstretur: & pastores sunt omnes, sed grex vnus ostenditur, qui ab apostolis vnanimi consensione pascatur. Et post pauca: Hanc ecclesiæ vnitatem qui non tenet, tenere se fidem credit? Qui cathedram Petri, super quam ecclesia fundata est, deserit, & resistit, in ecclesia se esse confidit? Item post alia: Ad pacis præmium peruenire non possunt, quia pacem Domini discordiæ furore ruperunt.

* non numerabris.

Item ex eodem libro sic ait: Ad sacrificium cum dissensione venientes reuocat ab altari, & iubet prius concordare cum fratre, tunc cum pace redeuntibus Domino munus offerre: quia nec ad Cain munera respexit Deus: neque enim habere Dominum pacatum poterat, qui cum fratre pacem per zeli discordiam non habebat. *Matth. 5.* Quam sibi igitur pacem promittunt inimici fratrum? *Genes. 4.* Quæ sacrificia celebrare se credunt æmuli sacerdotum? Secum esse Christum cum collecti fuerint opinantur, hi qui extra ecclesiam colliguntur? Tales etiam si occisi in confessione nominis fuerint, macula ista nec sanguine abluitur. Inexpiables & grauis culpa discordiæ nec passione purgatur. Esse martyr non potest, qui in ecclesia non est: ad regnum peruenire non poterit, qui eam quæ regnatura est derelinquit. Et post alia: Cum Deo manere non possunt, qui esse in ecclesia Dei vnanimiter noluerunt: ardeant licet flammis & ignibus traditi, vel obiecti bestiis animas

suas ponant: non erit illa fidei corona, sed pœna perfidiæ: nec religiosæ virtutis exitus gloriosus, sed desperationis interitus: occidi talis potest, coronari non potest.

Item eiusdem: An esse sibi cum Christo videtur, qui aduersus sacerdotes Christi facit? qui se a cleri eius & plebis societate secernit? Arma ille contra Deum portat, contra Dei dispositionem repugnat: hostis altaris aduersus sacrificium Christi rebellis, pro fide perfidus, pro religione sacrilegus, inobsequens feruus, filius impius, frater inimicus, contemptis episcopis & Dei sacerdotibus derelictis, constituere audet aliud altare. Item cuius supra: Peius schismatis crimen est, quam quod hi qui sacrificauerunt: qui tamen in pœnitentia criminis constituti Dominum plenis satisfactionibus deprecantur. Hic ecclesia quaritur & rogatur, illic ecclesiæ repugnatur. Hic potest necessitas fuisse, illic voluntas tenetur in scelere. Hic qui lapsus est, sibi tantum nocuit, illic qui hæresim vel schisma facere conatur, multos secum trahendo decept. Hic animæ vnus est damnum, illic periculum plurimorum. Certe se peccasse hic intelligit & lamentatur & plangit, ille tumens in peccato suo, & ipsis sibi delictis placens, a matre filios segregat, oues a pastore sollicitat, Dei sacramenta disturbat, & cum lapsus semel peccauerit, ille quotidie peccat. Postremo lapsus martyrium postmodum consecutus potest regni promissa percipere: ille si extra ecclesiam fuerit occisus, ad ecclesiæ non potest præmia peruenire.

Item qui supra: Quod si in scripturis sanctis frequenter & vbique disciplina præcipitur, & fundamentum religionis a fidei obseruatione ac timore proficiscitur, quid cupidius appetere, quid magis velle ac tenere nos conuenit, quam vt radicibus fortius fixis, & domiciliis nostris super petra robusta mole solidatis, inconcussi ad procellas ac turbines sæculi stemus, vt ad Dei munera per diuina præcepta venire possimus?

Et ideo hortamur dilectionem vestram, & obsecramus, vt tam terribilia patrum testimonia cognoscentes, nullo modo patiamini vltius in diuisione ecclesiæ persistere? sed in viscera sanctæ matris catholicæ atque apostolicæ regredi tota mentis intentione * celerate: vt

*accele-
rate

radicati in caritate vnitatis atque fundati dicere mereamur: *Ecce quam bonum & quam iucundum, habitare fratres in unum*: veraciter exclamantes: *Repletum est gaudio os nostrum, & lingua nostra exultatione*. Quibus breuiore quidem stylo, abundanti tamen caritate responsis, & de fraternitatis vestrae mentibus: & de diuinæ misericordiæ virtute confidimus, vos sanctæ citius reformari indubitanter ecclesiæ. Si tamen pro nostris adhuc delictis aliquid inimicus animarum vobis obstinationis (quod absit) aut dubietatis intulerit, secundum quod interlocutio nostra gestorum apud nos habitorum suprema complectitur, & sicut excellentissimo domino filio nostro Smaragdo exarcho Italiæ supplicare curauimus: instructas huc ad nos personas, quibus facilius reddenda recipiendaque sit ratio, mittere festinate, vt nulla deinceps consensus vestri dubietas superfit, aut tarditas, si eis satisfactio plena reddatur. Vel si hoc pro longinquitate locorum, vel temporum qualitate pauescitis, illic Rauennæ fiat congregatio sacerdotum, quo nos etiam qui loco nostro interfint, diuinitate propitia, dirigemus, a quibus satisfactionem plenissimam capiatis; ne amplius animæ simplices diuisæ a sancta ecclesia pro superfluis quæstionibus tam longa obstinatione remaneant, nec per vos, quos dominici gregis decet esse pastores, oues a septis ecclesiasticis euagantes rapacis lupi dentibus consumantur.

EPISTOLA VII.

PELAGII PAPÆ II.

QUÆ EST TERTIA AD ELIAM ET EPISCOPOS ISTRIAE.

Dilectissimis fratribus Eliæ vel vniuersis episcopis in Istriæ partibus constitutis, Pelagius episcopus.

VIRTUTVM mater caritas, quæ redemptoris sui lucris seruiens, quæ nunquam ea quæ sua sunt quærit. *Extat supra in fragmentis Synodi quintæ generalis Constantinopolitanae II.*

Liber Pelagii II. seu epistola cõtra schismata Istriæ.

PELAGII PAPÆ II.

Ioannem arguit, qui vniuersalis episcopi nomen sibi vindicabat, qua de causa generalem Synodum conuocauerat.

Dilectissimis fratribus vniuersis episcopis, qui illicita vocatione Ioannis Constantinopolitani episcopi ad Synodum Constantinopolim conuenerunt, Pelagius.

MANIFESTO (sicut optauimus) per gratiam Dei lumine euangelicæ veritatis, ab vniuersali ecclesia, perniciosissimi erroris nocte depulsa, ineffabiliter gaudemus in Domino: sed non modico contristamur mœrore, quia ea, quæ olim calcata fuerant, & funditus damnata, nec vnquam fieri debuerant, rediuuiis radicibus germinant atque pullulant. Et quoniam multa, quæ pœnitudinem possunt generare, proueniunt; necesse est ea cassare quæ contra ordinem & omnem auctoritatem facta esse noscuntur. Vnde, fratres, reiecta penitus audacia, quæ contra apostolicam sedem, & contra ipsam Domini saluatoris vocem, qua dictum est: *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo ecclesiam meam*, sumpta est disputandi contra Domini præcepta, vana errantium corda conquiescant, nec liceat defendi, quod non liceat agere. Relatum est ergo ad apostolicam sedem, Ioannem Constantinopolitanum episcopum vniuersalem se subscribere, vosque ex hac sua præsumptione ad Synodum conuocare generalem, cum generalium Synodorum conuocandi auctoritas apostolicæ sedi beati Petri singulari priuilegio sit tradita, & nulla vnquam Synodus rata legatur quæ apostolica auctoritate non fuerit fulta. Quapropter, quidquid in prædicto vestro Conuenticulo (quia Synodus taliter præsumpta esse non potuit) statuistis, ex auctoritate sancti Petri apostolorum principis, & Domini saluatoris voce, qua beato Petro potestatem ligandi atque soluendi ipse saluator dedit, quæ etiam potestas in successoribus eius indubitanter transiuit, præcipio omnia quæ ibi statuistis, & vana, & cassata esse, ita vt deinceps nunquam appareat, nec ventilen-

Matth. 16.

tur. Etenim ipse saluator B. apostolo Petro tamquam ipsa per se veritas loquitur, dicens: *Quæcumque ligaueris super terram, erunt ligata & in cælo: & quæcumque solueris super terram, erunt soluta & in cælo.* Matth. 16. Multis denuo apostolicis & canonicis atque ecclesiasticis instruimur regulis, non debere absque sententia Romani pontificis Concilia celebrari: quapropter (vt iam dictum est) recte non Concilium, sed vestrum Conuenticulum vel Conciliabulum cassatur: & quidquid in eo actum est, irritum habetur ac vacuum. Vos quoque deinceps, vt nullius hortatu talia præsumatis, si apostolicæ sedis communionem carere non vultis. Modo vero ideo suspenditur vltio, vt locum possit habere correctio. Prædecessores vero Ioannis, & ipse Ioannes, non semel sed sæpissime epistolas atque libellos propria manu subscriptos sanctis antecessoribus nostris miserunt, quibus coram Deo protestati sunt, nihil vnquam proterue contra apostolicam sedem agere, nec de illius aut aliorum priuilegiis quidquam vsurpare: qui hæctenus in archiuo sanctæ Romanæ ecclesiæ sub sigillis ac chirographis eorum roborati habentur integri. In ipsis enim epistolis vel libellis, anathematis vinculo se & successores eorum constrinxerunt, si vnquam aliquid contra eos præsumpserint, aut contra apostolicam, vel vllius alterius episcopi sedem, quidquam aduersi quoquo modo essent moliti. Idcirco eos non est necesse excommunicare, aut anathematizare; quia ipsi anathematis vinculo, propriis manibus professiones suas suaque scripta roborando, constrinxerunt. Sciat se tamen & ipse Ioannes, nisi errorem suum cito correxerit, a nobis excommunicandum fore, & apostolicæ sedis atque omnium sanctorum episcoporum communionem carere. Vniuersalitatis quoque nomen, quod sibi illicite vsurpauit, nolite attendere, nec uocatione eius ad Synodum, absque auctoritate sedis apostolicæ, vnquam venite, si apostolicæ sedis & ceterorum episcoporum communionem vultis frui. Nullus enim patriarcharum hoc tam profano vocabulo vnquam vtatur: quia si summus patriarcha, vniuersalis dicitur, patriarcharum nomen ceteris derogatur. Sed absit hoc, absit a fidelis cuiusquam mente, hoc sibi vel velle quempiam arripere, vnde honorem fratrum suorum imminuere ex quantulacum-

que parte videatur. Quapropter caritas vestra neminem vnquam suis in epistolis vniuersalem nominet, ne sibi debitum subtrahat, cum alteri honorem offert indebitum.

1. Pet. 5.

Aduersarius namque noster diabolus, qui contra humiles fauens, *sicut leo rugiens circuit quærens quem deuoret*, non iam, vt cernimus, caulas circuit, sed ita valide in quibusdam ecclesiæ necessariis membris dentem figit, vt nulli sit dubium, quia nisi vnanimiter, fauente Domino, cunctorum prouida pastorum turba concurrat, omne, quod absit, citius ouile dilaniet. Perpenditis, fratres carissimi, quid e vicino subsequatur, cum & in sacerdotibus erumpunt tam peruersa primordia. Quia enim iuxta est ille de quo

Iob. 41.

scriptum est: *Ipsè est rex super vniuersos filios superbiæ* (quod non sine graui dolore dicere compellor, dum frater & coepiscopus noster Ioannes mandata dominica, & apostolica præcepta, regulasque patrum despiciens, eum per elationem præcurrere conatur in nomine) vestra beatitudini indicet omnipotens Deus, quam graui considerationis huius gemitu torqueor, quod ille quondam mihi notissimus, ille omnibus dilectus, ille qui elemosynis, orationibus, atque ieiuniis videbatur occupatus, & ex eo quo fœtebat cinere, ex ea quam prætendebat humilitate iactantiam tantam sumpsit, ita vt vniuersa sibi tentet adscribere, & omnia, quæ soli vni capiti cohærent, videlicet Christo, per electionem pompatici sermonis eiusdem Christi sibi studeat membra subiugare. Nec mirum, quod ille tentator, qui initium omnis peccati scit esse superbiam, & tunc ea in primo homine ante omnia usus est, & nunc eam in quibusdam hominibus ponit in fine virtutum: & qui aliquatenus bonis vitæ studiis videbantur crudelissimas manus eius effugere, eis in ipsis metis boni operis, & in ipsa quodammodo apponat perfectionis conclusionem tendiculum. Vnde magnopere orandum est, & omnipotens Deus assiduis precibus implorandus, vt hunc a mente illius auertat errorem, hoc ab vnitatem atque humilitate ecclesiæ malum superbiæ & confusionis amoueatur, & fauente Deo, omnibus viribus concurrendum atque prouidendum, ne in vnus veneno sermonis, viuentia in Christi corpore membra moriantur. Si enim dici hoc licenter permittitur, honor patriarcharum omnium negatur:

gatur: & fortasse is in errore perit, qui vniuersalis dicitur, & nullus iam episcopus remansisse in statu veritatis inuenitur. Oportet ergo, vt constanter ac sine præiudicio seruetis, sicut accepistis, ecclesias, & nihil sibi in vobis hæc tentatio diabolicæ vsurpationis adscribat. State fortes, state securi: scripta quæ vniuersalis nominis falsitate condemnata sunt, nec dare vnquam, nec accipere præsumatis. Omnes episcopos curæ vestræ subiectos ab huius adulationis iniquatione prohibete, vt vniuersa vos ecclesia patriarchas non solum in bonis operibus, sed etiam in veritatis auctoritate cognoscat. Si qua autem forsitan aduersa subsequantur, vnanimiter persistentes, etiam moriendo debemus ostendere, quia in damno generalitatis nostrum specialiter aliquid non amamus. Dicamus cum Paulo: *Mihi* Philip. 1. *viuere Christus est, & mori lucrum.* Audiamus quod primus omnium apostolorum dicit: *Si quid patimini propter iustitiam,* 1. Pet. 3. *beati eritis.* Mihi enim credite, quia honorem quem pro prædicanda suscepimus veritate, si necessitatis causa exigat, securius pro eadem veritate relinquimus, quam tenemus. Orate, fratres, vt honor ecclesiasticus nostris diebus non euacuetur: nec vnquã Romana sedes, quæ (instituen- Romana sedes caput omnium ecclesiarum. Heb. 6. te Domino) caput est omnium ecclesiarum, priuilegiis suis vsquam careat aut expolietur. *Confidimus autem de vobis, carissimi, meliora atque viciniora saluti: quia neque mors, neque vi-* Rom. 8. *ta, neque angeli, neque principatus, neque instantia, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia (magistro gentium docente) poterit nos separare a caritate Domini nostri Jesu Christi, & quæ in ipso est, recta fide. Nolite itaque amittere* Heb. 10. *confidentiam vestram, quæ magnam habet remunerationem.*

Patientia enim nobis necessaria est ad colluctationes aduersariorum, quatenus fidem intemeratam vsque in finem conferuantes, repromissionem percipiamus, quam repromisit his qui legitime certare deproperant. *Adbuc* A'nc. 2. iuxta 70. *enim modicum aliquantulum, qui venturus est veniet, & non tardabit. Ecce enim iudex ante ianuam assistit, coronas hilariter* Iac. 5. *promittens his qui pro eo passionibus submituntur. Quod* Heb. 10. *si quis se subtraxerit, non placebit animæ meæ; sed cadet de promissione propter negationem. Nos autem non sumus subtractionis filii in perditionem animæ. Propter quod assumite arma Dei, vt possitis* Epl'ef. 6. *resistere in die malo aduersus omnes inimicos sanctæ Dei ecclesiæ &*
Concil. Tom. 13.

vestros, & induite lorica[m] iustitiæ, calceati pedes in præparationem euangelii pacis, in omnibus assumentes scutum fidei, in quo possitis omnia iacula nequissimi ignea extinguere. & galeam salutis accipite, & gladium Spiritus, quod est Verbum Dei, per omnem orationem & obsecrationem radicati & fundati in solatio fratrum pro Christo Iesu Domino nostro.

- Act. 20.* Sed & nunc, fratres, commendamus vos omnes Domino, & verbogratia[e] eius, qui potest perficere & dare hereditatem vobis cum omnibus sanctis. Ipse autem Deus pacis & consolationis det vobis id ipsum sapere in alterutrum, ut vobis inuicem succurratis, & non sitis diuisi, ut unanimes, uno ore & uno corde honorificemus eum in concordiam & consolationem fratrum, qui potens est confirmare vos secundum euangelium eius, & iuxta reuelationem mysterii æternis temporibus taciti, quibus vobis futuror[um] gaudiorum largienda sunt munera. Summopere etiam considerare debetis, quod hi qui fratribus inuident, eosque damnare aut perdere cupiunt, per se & sua dogmata destruuntur. Dicit enim Dominus: *Matth. 12.* Omne regnum in se diuisum, non stabit: & omnis scientia & lex aduersum se diuisa, non stabit. Ideoque necesse est, ut concorditer salubres suscipiatis hortatus, & nihil per contentionem agentes, sed ad omne studium deuotionis vnanimes diuinis & apostolicis constitutionibus pareatis, & in nullo patiamini prouidentissima Canonum decreta violari, quatenus & Nicænorum Canonum constituta, & quæ a nobis, vel a prædecessoribus nostris sunt prouide & salubriter decreta, intemerata permaneant in futuro. & in *Apoc. 1.* Apocalypsi Dominus per Ioannem loquitur dicens: Nolite timere, ego sum primus & nouissimus, & viuus, & fui mortuus, & ecce sum viuens in sæcula sæculorum. &: Habeo clauis mortis & inferni. Et paulo post: *Apoc. 2.* Vincenti dabo edere de ligno vitæ, quod est in paradiso Dei mei. Item idem: Esto fidelis vsque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ. Et iterum: Qui vicerit, & custodierit vsque in finem opera mea, dabo ei potestatem super gentes, & reget illas in virga ferrea, & tamquam vas figuli confringentur. *Apoc. 3.* Item idem: Ecce sto ad ostium, & pulso. Si quis audierit vocem meam, & aperuerit mihi ianuam, introibo ad illum, & cenabo cum illo, & ipse mecum. Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo, sicut & ego vici, & consedi cum Patre meo in throno eius. Vos fratres, si non vultis cum eo damnari *Rom. 1.* (quia non solum, qui faciunt, sed qui consentiunt facientibus, rei

sunt) hortamini eum, & monete recedere a præfatis illicitis, & memor sit vnde exciderit, & agat pœnitentiam, & prima opera faciat. Sin minus, non mea loquar verba, sed ipsa Domini saluatoris, quæ per prædictum Ioannem in iam dicto libro locutus est, replicans, aio: *Veniam, & mouebo candelabrum tuum de loco suo, nisi pœnitentiam egeris.* Ipse enim magis tenet doctrinam Balaam, qui docebat Balac mittere scandalum coram filiis Israel, sicut iste docet vos scandalizare sanctam matrem ecclesiam, & vniuersum cœtum tam sacerdotum, quam religiosorum Christianorum atque fidelium. Vnde & in supradicto libro continetur ita: (semper enim potius vos verbis Domini saluatoris ferire & instrui cupio, quam meis, licet & ipsa apostolicæ auctoritatis sint ponderibus plena.) *Novi opera tua nouissima plura prioribus. Sed habeo aduersus te pauca, quia permittis mulierem Jezabel, quæ se dicit propheten, docere, & seducere seruos meos, fornicari & manducare de idolothytis. Et dedi illi tempus, vt pœnitentiam ageret, & non vult pœnitere a fornicatione sua. Ecce ego mitto eam in lectum, & qui mœchantur cum ea, in tribulationem maximam, nisi pœnitentiam egerint ab operibus suis, & filios eius interficiam in morte. Et scient omnes ecclesie, quia ego sum scrutans corda & renes, & dabo unicuique vestrum secundum opera vestra.* Hæc, fratres, valde caueda sunt, & præcepta Domini, atque sanctæ sedis apostolicæ, quæ vice Domini saluatoris legatione fungitur, monita fideliter amplectenda & peragenda. De cetero, fratres, super prouinciæ causa, vnde sedem apostolicam dudum consulere voluistis, videtur nobis sufficienter tractatum a sanctis prædecessoribus nostris. Sed quia denuo nostram mediocritatem de eadem re interrogare dignum duxistis; scitote, certam prouinciam esse, quæ habet decem vel vndecim ciuitates, & vnum regem, & totidem minores potestates sub se, & vnum episcopum, aliosque suffragatores decem, vel vndecim episcopos iudices, ad quorum iudicium omnes causæ episcoporum, & reliquorum sacerdotum, ac ciuitatum causæ referantur, vt ab his omnibus iuste consona voce discernantur, nisi ad maiorem auctoritatem fuerit ab his, qui iudicandi sunt, appellatum. Vnde non oportet vt degradetur, vel dehonoretur vnaquæque prouincia, sed apud

semetipsam habeat iudices, sacerdotes, & episcopos singulos, videlicet iuxta ordines suos. Et quicumque causam habuerit, a suis iudicibus iudicetur, & non ab alienis, id est, a suæ iustis iudicibus prouinciæ, & non ab externis, nisi (vt iam prælibatum est) a iudicatis fuerit appellatum. Si vero in qualibet prouinciâ ortæ fuerint quæstiones, & inter ipsius prouinciæ episcopos discrepare cœperit ratio, atque inter ipsos dissidentes non conueniat, ad maiorem tunc sedem referantur. Et si illæ facile & iuste non discernuntur, vbi fuerit Synodus regulariter congregata, canonicè & iuste iudicentur. Maiores vero & difficiles quæstiones, (vt sancta Synodus statuit, & beata consuetudo exigit) ad sedem apostolicam semper referantur. Ceterum sanctorum patrum statuta sequentes, synodali auctoritate omnes qui aduersus patres armantur, vt patrum inuasores & mactatores, infames esse censemus: quoniam ea vulnera, quæ fomentis non sanantur, ferro abscindi vel curari necesse est. Vnde, fratres, cessent iniustæ æmulationes, cessent insidiæ, cessent falsæ criminationes, ne infirmus quisquam, propter quem Christus mortuus est, talibus laceretur insidiis: ne ouis, precio Christi redempta, lupinis a fratre faucietur morsibus. Merito ergo causa nos respicit, si talibus fauere cœperimus. Corripiantur semper talia, nec illis, qui hæc exercere conantur, aut patribus vel fratribus insidiantur, libere loqui concedatur, aut pro voluntate sermo proferri permittatur. Liquet omnino quod conniueant illis qui talia eos loqui permittunt: quoniam occurreret veritas, si falsitas & calumnia displiceret vel odium. Desinat igitur falsitas incessere veritatem: desinat suspicio, quæ iuste repellitur, insidiari: desinat odium & inimicitia persequi patres vel fratres: desinat conspiratio, quæ ab omnibus est repudianda, infestare magistros. Horum igitur vitiorum auctores vel patratores, non sunt in accusatione pontificum recipiendi, sed penitus repellendi: quoniam iubent canonica decreta patrum, vt accusatio vel testimonium eorum qui odio quoslibet insequuntur, vel qui inimici aut suspecti habentur, nullo modo recipiantur. Quorum statuta & nos firmantes, eadem omnibus inuiolabiliter futuris temporibus tenere censemus. Quidquid autem super hac

causa patres nostri decernendum duxere dignum, vt concedet, necesse est, cum labefactari vel infirmari cœperit, apostolica denuo auctoritate firmari ac renouari, fratribusque dari. Data Kalendis Martii anno Domini 587. indictione quinta.

NOTA.

**Epistola.*] Hæc est illa epistola Pelagii, qua Pelagius, teste sancto Gregorio, Synodi Constantinopolitanæ omnia acta, præterquam absolutionem Gregorii Antiocheni episcopi, cassauit & reprobauit: præcipue vero illud Decretum, quo Ioannes Constantinopolitanus episcopus nomen œcumenici sibi arroganter vsurpauerat. Qua de re vide quæ infra dicam in notis allegatæ Synodi Constantinopolitanæ. Ridiculum est quod ex hac epistola nouantes hæretici primatum ecclesiæ impugnent, cum hinc potius vndecim validissima argumenta colligi possint, quibus Romani pontificis primatus firmissime corroboratur. Vide Baron. anno 587. num. 7. & 13. 14. & 15.

EPISTOLA IX.

PELAGII PAPÆ II.

AD EPISCOPOS GERMANIÆ ET GALLIÆ.

Nouem præfationes, inter Missarum solennia decantandæ, a Romana ecclesia recipi.

Pelagius Romanæ ecclesiæ & apostolicæ sedis episcopus vniuersis Germaniarum ac Galliarum regionum episcopis.

CVM in Dei nomine in Romana ecclesia Synodum episcoporum siue ceterorum confacerdotum Dei fidelium congregatam habuissimus, & de ecclesiasticis statutis, vt sunt ab apostolis & sanctis patribus tradita, diligentius tractarem; superuenere literæ vestræ, & vt magnæ essent auctoritatis, etiam viuæ voces præcesserunt, rogantes, vt ordinem præfationum, quem sancta Romana ecclesia hæctenus haberet, nostris literis vobis remandarem. Tunc de vestra voluntate & studio tam bono multum gauisi sumus, & sacrum ordinem Romanum, sacraque constituta nostrorum antecessorum solerter relegendes, inuenimus has nouem præfationes in sacro catalogo tantummodo recipiendas, quas longa retro veritas in Romana ecclesia hæctenus seruauit: vnam in Albipascalibus, aliam de Ascensione Domini, tertiam de Pen-

tecoste, quartam de Natali Domini, quintam de apparitione Domini, sextam de apostolis, septimam de sancta trinitate, octauam de cruce, nonam in ieiunio & quadragesima tantummodo dicendam. Has præfationes tenet & custodit sancta Romana ecclesia. Has tenendas vobis mandamus.

NOTA.

* *Ordinem præfationum.*] De præfationibus meminere Concilium Mileuit. cap. 12. & Africanum cap. 70. Earum nouem, de quibus hic, auctor proditur Gelasius in libro pontificali. Decimam de beata Virgine edidit Vrbanus secundus, in Concilio Placentiæ habito, vt ait Gratianus ad d. 70. & alii.

DECRETA PELAGII.

EX GRATIANO, QUÆ SECUNDO TRIBVNTVR.

Pelagius papa Antoninæ patriciæ, & Deciæ.

16. q. 1. De
præsen-
tium.
luc p. 7.
cap. 23.

DE præsentium portitore, quod defensor factus non est, nulla vobis animi molestia sit: quia vere satis amarissimum habeo de isto proposito ad * illud officium at. aliud homines deduci, in quo nullo modo quæ a monachis Deo promissa sunt valeant adimpleri. Omnimoda enim est illius habitus, & istius officii diuersitas. Illic enim quies, oratio, labor manuum; at hic causarum cognitio, conuentiones, actus, publica litigia, & quæcumque vel ecclesiastica instituta, vel supplicantium necessitas poscit. Faciat autem Deus, vt tales sint hi, qui vela nobis in isto habitu nutriuntur, vel in monasteriis crescunt, vt prouecta ætate, & vita probata non ad litigiorum officia, sed ad sacerdotium valeant promoueri.

PELAGIVS PAPA

FLORENTINO EPISCOPO.

Qui post mortem, &c.

Dist. 34.
Fraternita-
tis. Ancl. 7.
c. 68. al. 73.
Poly. l. 2.
tit. 1.

FRATERNITATIS tuæ relatione suscepta, eius latorem secundas quidem nuptias, expertum non fuisse didicimus; castitatem tamen * eum priori non seruasse, con- at. cupi iugio designasti. Et quamuis multa sint quæ in huiusmodi casibus obseruari canonice iubeat sublimitatis * aucto- * at. sub-
tilitatis ritas: tamen quia defectus nostrorum temporum, qui-

bus non solum merita, sed corpora ipsa hominum defecerunt, districtio illius non patitur in omnibus manere censuram, & ætas istius, de quo agitur, futuræ incontinentiæ suspicionem auferre dignoscitur; vt ad diaconatum possit prouehi, temporum, vt dictum est, condescendentes defectui concessisse nos noueris. *& infra.* Micenam vero ancillam eius, de qua post transitum vxoris filios habere confessus est, iubemus, vt tua dispositione cuiquam monasterio continentium professura tradatur.

* al. Micenam

P E L A G I V S P A P A
CLERO CATINENSI.

Qui in episcopum eligitur, &c.

TALIA quidem iamdudum ad fratrem & coepiscopum nostrum Eucarpum de visitatione Carmentis ecclesiæ scripta direximus, vt in eis iudicium nostrum potuisset agnoscere. Verumtamen, quia quosdam ibi non sana intentione, sed prauis studiis dissensiones suscitare, vestra etiam relatione cognouimus, qui scientes se ad episcopatum nec ætate, nec scientia, nec vitæ meritis posse perducere, ad hoc tantummodo inquietare ecclesiam volunt, vt sibi de his, quæ ex ipsa præsumpta sunt, impunitatem futurus promittat episcopus, & fiat rapinæ securitas, episcopatus ambitio; hoc etiam vos duximus commonendos, vt decretum in Elpidium diaconum factum, & subscriptum ab omnibus, quos vestra relatio designauit, ad nos cum prædicti visitatoris epistola, & cum eodem diacono maturetis, Deo propitiante, perducere. *& post pauca.* Cum igitur huc filius noster magnificus vir Leo prætor venisset, retulit nobis de singulis quæ ibi mota sunt, & quomodo vota prope totius ciuitatis in Elpidio diacono concordarent. Vnde quia de memorati viri testimonio dubitare omnino non possumus; idcirco, sicut dictum est, Elpidium diaconum ad nos facite properare: nec expectetis vltius, vt admonitio ad eum nostra debeat ^{*} destinari. Quem tamen hoc per vestram dilectionem in præfenti iussione specialiter admonemus, ne cui se aliquid dare, vel daturum esse promittat: sed neque de ecclesiasticis præteritis causis aliquam securitatem cui-

8. q. 3. Talia.
Anf. l. 6. c.
40. Polyc.
l. 2. tit. 3.

* al. iterari. Emendatus est hic locus ex Anselmo, & Polycarpo.

40 PELAGII PAPÆ II. DECRETA.

quam audeat facere, siue promittere, aut quasi factus episcopus ea quæ direpta sunt non repetat, sed apud eos, a quibus direpta sunt, permanere libere patiatur: sciens, quod si tale aliquid fecit, vel fecerit, nec a nobis omnino permittitur valere ipsa promissio, & cum iudicii nostri, quod de ipso habuimus, damno, pastoralis consecrationis ordinem promereri non poterit.

PELAGIVS PAPA
CRESCONIO ILLVSTRI.

De exactionibus episcoporum.

10. q. 3. Il-
lud.
luc. p. 3. c.
136.

ILLVD te volumus modis omnibus custodire, ne qui episcoporum Sicilia de parochiis ad se pertinentibus nomine cathedratici amplius quam duos solidos præsumant accipere; neque compellere presbyteros, aut clerum parochiarum suarum supra vires suas eis conuiuia præparare.

PELAGIVS PAPA
BENEGESTO DEFENSORI.

Ante iudicem ciuilem clerici non accusentur.

11. q. 1. Ex-
perientia.

EXPERIENTIÆ tuæ præsentis auctoritate mandamus, vt in causis, in quibus quælibet ecclesiastici officii persona loco petitoris existit, quemquam laicum pulsatura apud suæ prouinciæ iudicem suas proponere actiones non deferat †. In iis vero negotiis, in quibus ecclesiastici officii persona pulsatur, totius submoto pulsationis obstaculo, ad episcopi, vel presbyterorum in loco, vbi quæstio vertitur, constitutorum occurrat indifferenter examen.

† Tex.
est. pro
hoc in l.
1. & l. in
crim. C.
de iur.
om. iud.
& l. si.
C. vbi
in rem
act. non
det.

ITEM SERGIO CANCELLARIO.

SI * quisquam clericus, siue inferioris, siue potioris gradus petitor existat, & contra laicam personam suas dirigit actiones; iste modis omnibus non alibi, quam apud prouinciæ iudicem negotium suum dicturus occurrat. Si quis autem laicus clericum cuiuscumque gradus duxerit esse pulsandum, ad episcoporum iudicium in eadem ciuitate vel territorio constitutorum proponat eas quas se habere

* Idem.

habere existimat actiones. Quem ordinem legibus per omnia conuenientem, atque consentaneum demonstrari illa regula manifestat, quæ præcepit actorem forum semper sequi pulsati. Clericis vero pulsatis in episcopali iudicio forum competere, principalium quoque sanctorum designat auctoritas.

Sup. 3. q. 6.
neminem.

ANNO
CHRISTI
578.

CONCILIVM
AVTISIODORENSE.
SYNODVS

AB AVNACHARIO EPISCOPO AVTISIODORENSI
cum diocesis suæ abbatibus & presbyteris celebrata
sub annum Christi DLXXVIII. id est, Pelagii II. pa-
pæ I. Chilperici regis XVII.

TITVLI CANONVM.

I. De Kalendis Ianuariis.	palla inuoluantur.
II. Vt quadragesima initium in epi-
phania nuntietur.	XIII. Vt diaconus pallis scapulas
non inuoluat.
III. Vt vota & vigilia in ecclesia
exoluantur.	XIV. Ne quis in baptisterio sepelia-
tur.
IV. Vt auguria & sortilegia non
fiant.	XV. Ne mortuus supra mortuum
mittatur.
V. Vigilia S. Martini interdicta.	XVI. De obseruatione diei domi-
nicæ.
VI. Vt chrisma a media quadrage-
sima petatur.	XVII. De iis qui sibi mortem con-
sciscunt.
VII. De Synodis presbyterorum, &
abbatum.	XVIII. Vt baptismus extra Pa-
scha nisi moribundis non confe-
ratur.
VIII. Quod mulsum in altari of-
ferre non liceat.	XIX. Vt Missæ a ieiunis clericis
celebrentur & audiantur.
IX. Ne chori & cantica puella-
rum, nec conuiuia in ecclesia per-
mittantur.	XX. Vt archipresbyter de clerico-
rum adulteriis episcopo, vel ar-
chidiacono denuntiet.
X. Ne in altari ubi episcopus Mis-
sas dixit presbyter illa die Mis-
sas dicat.	XXI. Vt clerici coniugati ab vxo-
ribus abstineant.
XI. De vigiliis Paschæ, Natalis, &
aliarum solennitatum.	XXII. Relictæ clerici post eius mor-
tem alteri nubere non licet.
XII. Ne mortuis eucharistia de-
tur, nec osculum: & ne velo vel	XXIII. De pœna abbatis qui mona-